Çöl Savaşları Suriye
Kumlarında Uluslararası Çatışma

Pozisyon Değerlendirilmesi

HAZİRAN **2017**

Jusoor Araştırma Merkezi

Araştırmalar Birimi

www.jusoor.co

جسور للدراسات
JUSOOR for STUDIES

Jusoor Araştırma Merkezi Ortadoğu bölgesinde, özelikle Suriye ile bağlantılı meselelerde, siyasi toplumsal ekonomi ve kanuni alanlarında çalışmalar bilgiler ve araştırmalar yayınlayan, devletin çeşitli uzmanlık alanlarından karar sahiplerine, yetkililere, kalkınma alanında çalışanlara bölge meseleleri ile ilgili dengeli kararlar almalarında onlara gerçekçi ve net verilere dayanan raporlar sunan bağımsız uzman kurumdur.

yayın hakları Jusoor Araştırma Merkezine aittir © 2017

TURKYE-Gaziantep

info@jusoor.co
www.jusoor.co

Birincisi: Tablo Verileri

Suriye rejimi, onu destekleyen misiller ve özellikle İran milisler Suriye çölünü kontrol etmek için çaba göstermişlerdir. Silahlı muhalifler de DAEŞ örgütün hesabına kontrol ettiği Şam'ın doğu kırsalında bulunan doğu Kalamon bölgesinden Humus 'un doğu kırsalında bulunan Palmiye şehrine kadar ve sonra kuzey Suriye bölgesine Der Elzzor şehrin sınırına kadar kontrol etmek için çaba göstermişlerdir.

Orada DAEŞ örgütün nüfuzunu azaltmak için çatışmalar durmamıştır, rejim ve onu destekleten İranlı misiller ve muhalif gruplar, ayrıca bu grupların en önemlisi Ceyşul Üsüd ve Ceyşul Magavir El Savra çatışmasızlık anlaşmasına göre rejim defalarca muhaliflerin kontrol ettiği bölgelere ilerlemeyi denemişti.

ABD uçakları Suriye rejimin ve onu destekleyen milislern takviyelerini bir ayda üç kez bombalayarak bu gelişme dikkat çekmişti.

18/05/2017/ de Suriye rejimi, muhalif güçlerin, Amerikan, İngiliz ve Norveçli danışmanların bulunduğu Tinnef sınır kapısına yakın olan askeri üslere yaklaşmasından dolayı uluslararası koalisyon tarafından uyarıları göz ardı etmişti ve sonra ABD uçakları rejimin askeri konvoylarını hedef aldı, lakin konvoy uyarılara uymadı ve uluslararası koalisyona tabi savaş uçakları konvoyu hedef aldı, rejimi destekleyen kaynaklar bu saldırı sadece bir uyarı olduğunu ve saldırı sonucunda askeri tank imha edildiği belirtildi, lakin diğer kaynaklar bu saldırı çok sayıda ölü ve askeri konvoyu[1] yüzde yüz hedef alındığı belirtildi.

06/06/2017/ de İran milisler Suriye rejimin subaylarıyla "Sebe Biyar bölgesi arasında olan yolda ve Humus'un güney doğu çölünde bulunan Zaza kontrol noktası Tinnef askeri üsse ulaşmayı denemişti, konvoyda bir tank, toplar, uçak savar silahları, silahlı arabalar ve 60 kişiden fazla asker bulunmuştur, ABD Rusya ile sıcak hattın yoluyla uyarmıştı, ama uyarılar cevapsız kalarak uluslararası koalisyona tabi olan ABD uçakları konuyu hedef aldı ve saldırı sonucunda iki ağır silah ve tank savar makinalı tüfek imha edildi. Ondan sonra Suriye İnsan Hakları Gözlemevi saldırıda

[1] Komutan: ABD liderliğindeki koalisyonun saldırısı Tinnef üssüne doğru ilerlemeyi önemeye çalıştı, Reuters 18.05.2017. https://goo.gl/sILBCb
Suriye askeri kaynak: ABD saldırısı askeri noktaya isabet etti, Reuters 19.05.2017, https://goo.gl/1qhIFp

ölülerin sayısı Suriye rejiminden[2] iki subay olmak üzere32 kişiye ulaştığını doğruladı.

08/06/2017/ de Suriye rejimini destekleyenlere ait insansız hava aracı uluslararası koalisyona tabi olan güçlere saldırı düzenlemesinden sonra uluslararası koalisyon uçağı düşürdü.

Uluslararası koalisyonda lider olan ABD'li yetkili "Rayn Dillon" olay hakkında: uçak saldırı noktalarını hedef alıyordu ve ateş uyarlarına rağmen cevap vermiyordu, bu olay bir tehdit oluşturmuştu ve bu adım düşmanca niyetini göstermişti ve uçakta çok mermi bulunarak kuvvetlerimize tehdit yaratmış olduğunu ifade etti, ayrıca ABD daha önce kendi askerlerine karşı silah taşıyan bir kamyonu Tinnef kasabasına yakın bir bölgede hedef aldığını ifade etti.

ABD'li yetkili olanlardan ayrıntılarını belirterek “mermi koalisyon güçlerinin sadece birkaç yüz yarda indi ama patlamadı ve Amerikan F-15 uçağı, muhtemelen İran yapımı insansız hava aracını vurdu lakin üzerinde[3] hala inceleme ve analiz yapılıyor” dedi.

Suriye rejimi bu saldırıyı reddederek Suriye dışişleri bakanı bu kızışmaların tehlikelerini ve sonuçları hakkında koalisyonu uyardı ve saldırılar[4] ABD ve koalisyon ülkeleri tarafından durdurulması için talepte bulunu.

Ayrıca ABD savunma bakanı James Mattis koalisyonun 19 Mayısta gerçekleşen saldırısı rejim tabi olan bir konvoya karşıydı ama konvoy İran liderliğinde[5] olduğu sanılıyordu. Bu olay İran destekli milisler tarafından karşılık vermeye çağırdı ve Suriye müttefikleri güçleri adına bir açıklama yayınlayarak” terörizme karşı adlandırdığı koalisyon adında ABD düzenlediği saldırı düşüncesiz ve tehlikeli davranışlardır ve terörizm karşısında yalan ve ikiyüzlü olduğu en iyi kanıtıdır, ABD Suriyelilerin

---

[2] ABD uyarıdan sonra Suriye hükümet yanlısı güçlerine yeni bir saldırı düzenledi, Reuters, 2017.06.07, https://goo.gl/045c4y
Koalisyonun konvoya düzenlediği saldırısı sonucunda kayıpların sayısı 32 kişiden 140 kişiye yükseldi ve 4 koalisyon saldırısı silahlı ve rejim yanlısı unsurlar hedef alındı, Suriye İnsan Hakları Gözlemevi, 2017.06.08 https://goo.gl/FDpJgR

[3] Sözcü: ABD Esad güçlerini destekleyen güçlere tabi olan insansız hava uçağını düşürdü Reuters, 08.06.2017. https://goo.gl/mx2KwN

[4] Dışişleri: ABD terörizmi uygulayan bir koalisyon liderliğini yürüterek uluslararası hukuk kuralları ve güvenlik konseyi kararlarını ihlal edilmektedir, SANA Haber Ajansı,07.06.2017. https://goo.gl/SyxUxI

[5] Mattis koalisyon tarafından vurulan konvoy İran liderliğinde olduğunu sanıyor, Al Jazeera Net, 19.06.2017 https://goo.gl/D2qw8t

ordusunun ve müttefikleri Suriye'de ve civarında bulunan toplanma noktalarını istediği zaman[6] hedef alabilir ama Suriyelilerin kanı o kadar ucuz olmadığını da iyi biliyordur.

rejime karşı uluslararası koalisyonun saldırıları Suriye çölün tablosunda sınırlı kalmıyor, bu durum Irak olaylarıyla bağlantılı olarak Irak Haşdi Şabi güçleri Irak yönünden DAEŞ örgütünü sıkıştırmak, sınırı korumak ve onları Irak'a girmelerini önlemek için Suriye-Irak sınırına yayılmaya başladı. Irak Haşdi Şabi güçleri Suriye'ye girme ve rejim yanında durup çöl savaşlarına katılma durumu çoğunu endişelendirdik, çünkü bu güçler sürekli bir şekilde mezhepsel davranışlar uyguladığı yönünde suçlanmaktadır, Haşdi Şabi lideri "Ebu Azrail[7]" ifadesine göre bu davranışlar bir gurur kaynağı olmuştur.

Suriye güneyinde rejim kendi güçlerini Deraa şehrine yönelterek muhaliflere karşı bir savaş açılması çöl savaşına bağlı olduğunu sandı, rejim askeri nüfuz[8] haritası içinde nüfuzunu genişlettirmek amacıyla Suriye'nin doğu ve güney bölgesinde farkı ekserlerle yatay bir şekilde uzanmaya çalışıyor.

Lakin bu çaba teröre karşı uluslararası koalisyon iradesiyle çarpışabilir ve Suriye rejimini, müttefiklerini, İranlı ve mezhepsel milislerni Ürdün, Irak ve Suriye'yi bağlayan Tinnef üçgenine kontrol etmelerine karış engelleyebilir.

Suriye rejimin savunma bakanı Fehd el-Feryc rejim güçleri 10/06/2017/ tarihinde Irak sınırına ulaştıktan sonra Suriye çölünde savaşın birinci aşaması sona erdiğini ve operasyonlar Palmiye güneyinden ve doğusundan başladığından beri Suriye rejimi 20 bin kilometre kareye kontrol ettiğini açıkladı ve açıklamada teröre karşı büyük bir başarı elde ettiğini ifade ederek Suriye ordusu ve müttefik ordular teröre karşı tek bir güç sahibi olduklarını vurguladı ve açıklamaya göre[9] adlandırılan uluslararası koalisyon tarafından saldırıları tehlikeleri konusunda uyardı.

---

[6] Esad destekli koalisyon Suriye'de bulunan ABD mevzilerini vurma tehditlerde bulunuyor. Reuters, 07.06.2017, https://goo.gl/yEJ0SR

7[7] Videoda… Ebu Azrail Suriye sınırına kadar ulaşıyor, ne dedi? Orient Net,30.05.2017, https://goo.gl/kYKfT8

[8] Deraa şehri ve doğu kırsalı arasında olan yolu kesmek için askeri hareketler, Londralı Hayat Gazetesi, 12.06.2017. https://goo.gl/2SX8bd

[9] Suriye ordusu Irak sınırına ulaşması hakkında ordunun ve silahlı kuvvetlerin genel Komutanlığın açıklaması Suriye Arap Haber Ajansı (SANA), 2017/06/10: https://goo.gl/x2107j

İkincisi: Kızışma Belirtileri

Saha verileri bu raporun yayınlandığı tarihten beri rejimin ifadesine göre rejimin ordusu ve müttefikleri Suriye –Irak sınırına ulaşmadığını göstermektedir, çünkü sınıra ulaşmak için hala önünde yaklaşık 15 km alan bulunmaktadır ve bu bölgeye DAEŞ örgütü kontrol etmektedir.

Ayrıca rejim DAEŞ örgütün kontrolünde olan bölgelerde uzanmaktadır muhaliflerin kontrolünde olan bölgelerinden değil, ve Tinnef sınır kapısı noktasına yaklaşık 45 km kuzeydoğusunda yakın olduğu göstermektedir, bu alan kumlu olarak araçların geçmesine uygun değildir.

Bu durum rejim, ABD kontrolü altında olan Tinnef sınır kapısını bağlayan Bağdat-Şam uluslararası kara yola ulaşamadığını belirtir.

Ayrıca rejimin çölün geniş alanlarına kontrolü sanal sayılmaktadır, çünkü rejim veya herhangi bir güç çöl bölgelerine tam bir şekilde kontrol edemez, böylece muhalif güçler ve hatta DAEŞ örgütü de geniş alanlarda olan birkaç tepelere mevzilenen küçük gruplarla sınırlı askeri savaşları aracılığıyla gerekirse bu alanlara yeniden kontrol edebilirler.

Herhangi bir taraf çöle kontrol ederse, kendi bölgelerinden diğer grupların geçişleri için engel olduğu anlamına gelmez, yani bu gruplara havadan gözetim olmazsa kendi bölgelerinden geçer.

Yıllar boyunca çöl rejimin kontrolü altındaydı ve muhalifler sürekli bir şekilde çölden geçebildi, örneğin İslam ordusunun eski lideri Zahran Alloş 2015/Nisan ayında Doma şehrinden çıktı ve teorik olarak rejimin kontrolü altına olan çölden geçip Türkiye'yi ziyaret etti ve şehre geri döndü.

Kısa vadede rejim Irak sınırına ulaşması kendi kitlesine yönelik yerel siyasi başarı elde ettiğini temsil etti, çünkü bölgede rejim kendini ana bir aktör göstermeye muhtaç olmuştur ve kendisi koalisyona hesap vermeden ABD üslerini kuşatmak için askeri stratejiler gerçekleştirebilir.

İran milisler Tinnef sınır kapısına ilerlemesi ve kuvvetler Irak sınırına doğru yöneltilmesi birkaç göstergeler taşımaktadır, bir yandan İran Washington'un geçek kırmızı çizgilerini test ederek bir kez daha tekrar faklı eksenlerden girişimde bulunmasına neden olabilir.

Irak'ta Haşdi Şabi milislerini Suriye sınırına yöneltmiş olması ve Suriye'ye girme tehilerde bulunması, lakin bunu şimdiye kadar uygulamamasına rağmen ABD'nin son kırmızı çizgilerini test ettiğini teşkil eder.

Bağdat, Şam ve Beyrut arasındaki doğrudan coğrafi bağlantı Tahran için stratejik hedef teşkil ederek onun için savaşabilir Humus' ta ve Şam'ın batı kırsalında yaptığı gibi. İran'ın2012 yılından bu yana askeri stratejisi eski dönemlerdeki gibi güvenli olmadı, ancak son jeopolitik değişiklikler, ve hesapları Rakka ve Der Elzzor dan sonra anlaşılan Tahran önceliklerini değiştirmesine denden oldu, bu durumda son çatışmasızlık bölgeleri anlaşmasından elde ettiği saha sessizliğinden yararlandı.

Uluslararası koalisyonun lideri olan ABD'nin başta gelen önceliği Tinnef sınır kapısı bölgesinde bulunan askeri üssünü saldırıdan korumak ve bölgede rejimin ilerleyişi gerçek bir tehlike yaratmamak, çünkü rejim bölgede bu durumda bulunması ABD'nin desteklediği güçlere bir tehlike yaratmaktadır.

Buna karşılık Rusya iki taraf İran ve ABD arasında bir anlayış formüle ulaşmak için arabuluculuk yapmaya çalışıyor, ABD tarafı Tinnef[10] üssüne herhangi bir tehlike olmaması için Rusya rolünü oynadığını belirtti ve şu anda iki taraf ABD ve Rusya iki bölge için güney ve doğu bölgelerinde özel düzenlemeler içeren görüşmeler yapmaktalardır ayrıca görüşmeler çölde kontrol haritasını ve Deraa şehrini ayrıntılı bir şekilde belirleyen bir anlaşmasına kadar sona ermesi beklenmektedir.

Üçüncüsü: Muhtemel Senaryoları

Şu anda, Suriye çöl savaşına olasılıklar iki ana olasılıklara açılmaktadır:

Birincisi: rejim ve müttefikleri çöl savaşında ikinci aşamada Humus kırsalındaki Palmiye kentine yakın Suhne kentini ele geçirmeyi hedeflemektedir ve operasyona desteği İran'dan fazla Rusya vermeyi düşüyor çünkü Rusya güçleri yoğun olarak Palmiye şehrinde konuşlanmıştır, her halükarda rejim Suhne şehrine ve civarına kontrol etmesi Palmiye şehrini güvence altına almış olur ve savunmasını güçlendirir ve bölgede Rusya'nın etkisini arttırır ve korur, ayrıca rejimin çöl hareketi ikinci aşaması sadece Suhne şehrini ele geçirmekle kalmayacak onun ötesinde Süveyda savaşının uzantısı saydığı ve muhaliflerin ilerlemek istediği Deraa şehrine de sıçrayacaktır, ve böylece muhalif güçleri Süveyda ve Şam kırsalı tarafından rejim güçlerine karşı sürekli taarruz etmesi ve rejim güçlerini zayıflatma isteği ve ilerleme fırsatı azalacaktır. Aynı zamanda rejim güçleri muhalif güçlerini Suhne cephesini

[10] Pentagon: Suriye güneyindeki durumu sakinleştirilesi için Rusya "çok işbirlikçi" Reuters, 2017.09.06 https://goo.gl/mm3xhk .

savunmalarını men etmeyecektir ve hatta Der Elzzor ve Rakka güneyine kadar kapsayabilirler.

İkincisi: muhalif güçler Tinnef'ten başlayıp Süveyda kırsalına, Şam kırsalına ve çöle Palmiye 'ye kadar ilerlemeyi düşünüyordu, bu düşünce gerçekleşerek muhalif güçler " Yer Bizim" (El Ard Lana) adında bir savaş başlatarak hedefleri son günlerde[11] rejimin ele geçirdiği alanları tekrar kazanmak. Belki de Şam ve Irak arasında bulunan kara yolu tekrar kesek için bu savaş başlamıştı, ama bu yol tekrar kesilirse rejim çölde tekrar birinci aşamaya dönecektir. Ayrıca Süveyda kırsalında ve Şam kırsalında bulunan rejimin mevkileri muhaliflerin baskısı altında olacaktır, aynısı Deraa şehrinde rejim ve onu destekleyen milislern gücünü ve savaş malzemesini yorulması Suhne şehrine veya Der Elzzor ve Rakka şehrine ulaşma imkanı olumsuz bir şekilde yansıyacaktır.

Üçüncüsü: iki taraf ABD ve Rusya çölde nüfuz paylaşımı anlamasına ulaşması, yani rejim güçleri ve müttefiki İranlıların bölgede askeri yolları ABD destekli muhaliflerin yollarıyla kesişmemesi.

Bu durumda muhalif güçler ve rejim güçler ve yabancı müttefikler ile çatışmaları anlaşma dışında bırakılıp bölgelerde sınırlı olacaktır.

Muhalif güçleri, ABD güçleri ve İran güçleri arasında ayıran bu anlaşmaya göre rejim güçlerini ABD saldırılarından uzak bırakacak ve rahatça hareket etmesi için fırsat bulacak, Tahran kalıcı politikasının bir parçası olan kırmızı çizgi kenarında yürümesiyle Tinnef üssüne tekrar yaklaşmaya çalışacaktır.

[11] Devrimciler Suriye çölünde (El Ard Lana) " Yer Bizim" savaşını devam ediyorlar. Kulluna Şurakaa, 2017.06.06. https://goo.gl/ZuIaHj

Kavalik Mah. Fevzi Çakmak CD.
Sevil Apt. N11 D8, 27060
Gaziantep - Turkey
+90 537 558 5821
info@jusoor.co
www.jusoor.co
@jusoorstudies